

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte: Nadejda Toma,
Judecătorii: Elena Cobzac și Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală în privința lui

Mistreanu Vitalie xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.06.2017 – 17.11.2017;

Instanța de apel: 15.12.2017 – 14.02.2018;

Instanța de recurs: 03.05.2018 – 13.06.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni, sediul Central din 17 noiembrie 2017, Mistreanu Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Mistreanu Vitalie, a cheltuielilor judiciare în mărime de 1862 lei, ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Mistreanu Vitalie locuind în xxxxx, împreună cu soția sa xxxxx și copiii lor xxxxx, sistematic aplică violență fizică și psihică asupra membrilor familiei sale, care se manifestă prin aplicarea violenței, amenințări cu aplicarea violenței, cu injurii și cu cuvinte necenzurate în adresa lor, pentru care acțiuni la 17 septembrie 2014 a fost condamnat prin decizia Curții de Apel Bălți, în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și la 06 februarie 2015 a fost condamnat de Judecătoria Ungheni în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani și 8 luni, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Deși Mistreanu Vitalie a fost anterior a condamnat pentru infracțiuni similare, nu s-a reeducat, la 29 iulie 2016, fiind eliberat condiționat înainte de termen de executarea pedepsei, a revenit la domiciliu unde continua să fie

agresiv cu membrii familiei, și anume, își intimida membrii familiei în scop de impunere a voinței asupra lor, interzicea soției sale xxxxx să dea careva mijloace financiare necesare pentru studii copiilor minori xxxxx, aplica violență fizică, etc..

La 31 decembrie 2016, aproximativ la ora 23:00, Mistreanu Vitalie, aflându-se la domiciliu în stare de ebrietate alcoolică, manifestând un comportament agresiv, a inițiat un conflict cu membrii familiei sale, în prezenta copiilor minori a numit-o pe soția sa, xxxxx, cu cuvinte necenzurate, i-a aplicat mai multe lovituri pe suprafața corpului.

În timp ce copii lor xxxxx și minorul xxxxx au încercat să curme acțiunile tatălui lor, Mistreanu Vitalie, și anume să-l împiedice să mai aplice lovituri soției sale, acesta nu reacționa, dar îi ofensa și pe ei numindu-i cu cuvinte necenzurate, alunga pe toți din casă, apoi în scopul impunerii voinței membrilor de familie față de el și controlului personal asupra lor, a dus în casă un topor și striga la toți că în cazul în care soția sa xxxxx nu va face ce spune el, o va omorî cu acel topor, a ridicat toporul asupra capului soției sale, amenințând că o lovește, însă a intervenit fiul lor, xxxxx, și a împiedicat acțiunile tatălui său.

Mistreanu Vitalie a fost agresiv cu membrii familiei sale până aproximativ la ora 03:00 deja 01 ianuarie 2017, când a adormit, apoi pe la orele 03:30, în timp ce xxxxx se pregătea să plece la tren pentru a se deplasa în mun. Chișinău, unde activa, acesta s-a trezit și continua să fie agresiv, și anume, a apucat și trăgea de părul soției sale, xxxxx, a lovit-o cu piciorul peste corp, i-a aruncat punga cu mâncare pe care și-a pregătit-o să o ia cu ea, apoi a ieșit afară și din nou a adus un topor, amenințând-o că nu va ajunge până la tren, deoarece o va omorî.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia în latura încasării cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul inculpatului Mistreanu Vitalie cheltuielile judiciare suportate pe cauza penală în sumă de 1862 lei pentru efectuarea acțiunilor procesuale de efectuare a expertizei judiciare, în rest sentința să fie menținută.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- prima instanță a admis interpretarea eronată a normei legale la achitarea cheltuielilor judiciare;
- eliberarea inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare este contrară principiului legalității și punerea cheltuielilor pe seama inculpatului va contribui la responsabilitatea și corectarea lui.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, fiind menținută sentința în această parte.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a trecut în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 1862 lei, or, aceste cheltuieli țin de efectuarea expertizei judiciare nr. 07-a- 2017 din 18 mai 2017 (f.d. 90-93).

Instanța de apel a menționat că, expertiza medico-legală este o probă, care de rând cu celelalte probe acumulate pe parcursul urmăririi penale de către

partea acuzării, au menirea de a demonstra în instanță vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia.

Astfel, ține de obligația pozitivă a statului de a colecta probele necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului.

Instanța de apel a constatat, că procurorul a făcut o interpretare extensivă a dispozițiilor art. 227 Cod de procedură penală, care expres stabilește din ce sunt constituite cheltuielile judiciare și în special pct. 4) alin. (2) al respectivului articol cert stabilește, că în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare, doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statutul de probă în procesul penal.

În această ordine de idei, instanța de apel a mai reținut, că argumentele invocate de către apelant în susținerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în alineatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (*art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală*).

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 11 aprilie 2018, în termen, declară recurs ordinar procurorul, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

Invocând temeiul pentru declararea recursului prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul consideră neargumentată poziția instanței de apel privind neîncasarea de la Mistreanu Vitalie în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele de judecată nu au calificat obiectiv respingerea încasării cheltuielilor de judecată, adoptând în acest sens o decizie neîntemeiată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge apelul procurorului, cu menținerea sentinței în partea prin care a fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 1862 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare, or, cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în speță nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod penal stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, *experți*, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin. (1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin urmare, suma de 1862 lei este compusă din efectuarea expertizei medico-legale privind efectuarea examenului psihologic (Raportul nr. 07a-2017 din 18 mai 2017 (f.d. 90 – 93, vol.I)), or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei psihiatrico-psihologică în condiții de ambulatoriu, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurentă prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 februarie 2018, în cauza penală în privința lui ***Mistreanu Vitalie xxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la ***06 iulie 2018***.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Elena Cobzac

Victor Boico